

אייער רעכט צו באקומען קעיר א וועגווייזער פאר סיניערס

Din rätt till vård och omsorg
En vägvisare för äldre
översättning till jiddisch

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2017-10-13

Publicerad www.socialstyrelsen.se
Foto Marcus Lundstedt, Scandinav Bildbyrå

ווער קען באקומען הילף?

אייערע באדערפענישן באשטימען

עלדערקעיר דורכן העלט קעיר סיסטעם און סאשעל סערוויסעס, איז א טייל פון די שוועדישע וועלפעיר סטעיט. זיי ווערן געפירט דורך געזעצן וועלכע קוקן אויפן מענטש'ס נויט פאר באהאנדלונג. דער העלטקעיר אקט פאדערט אייניגע באהאנדלונג פאר אלע. די וועלכע נויטיגן זיך אממערסטנס אין העלט קעיר זאלן באקומען פריאריטעט. דער סאשעל סערוויסעס אקט געבט אייך דעם רעכט צו באקומען הילף אין פארעם פון האומקעיר, סיניער האזינג (*särskilt boende*) אדער אנדער הילף און שטיצע וואס איר קענט דארפן, אבער קענט אנדערש נישט באקומען.

ווער קען באקומען סערוויס און קעיר?

אלע וואס פילן אז זיי ברויכן סערוויס און קעיר קענען זיך איינשרייבן פאר הילף אונטער די סאשעל סערוויסעס אקט. צו געוואר ווערן אויב איר זענט בארעכטיגט פאר האומקעיר אדער אנדערע הילף, מוזט איר זיך אנשרייבן צו אייער שטאט'ס סאשעל סערוויסעס. די שטאט ווערט פארלאנגט אויסצופארשן אלע אפליקאציעס. געווענליך ווערט א קעיסווארקער באשטימט פאר אייער קעיס. אויב טרעפט די קעיסווארקער אז איר זענט נישט בארעכטיגט פאר די הילף פאר וואס איר האט זיך איינגעגעבן, קענט איר באקומען א באשלוס אז איר קענט אפעלירן אין געריכט (מער איבער ווי אזוי צו זוכן הילף, זע בלאט 19).

אין געוויסע מוניציפאלן, מעגן די עלטערע ערהאלטן פינאנסיעלע שטיצע (*hemvårdsbidrag*) ווען א פאמיליע מעמבער שטעלט צו די קער.

ווען איר טרעפט זיך מיט א הילפגעבער, און ס'איז אייך שווער צו רעדן שוועדיש אדער זיך צוזאמערעדן דורך צייכן-שפראך, קענט איר פארלאנגען אן איבערזעצער.

אין געוויסע געגנטן פון שוועדן, (אדמיניסטראטיווע געגנטן), די נאציאנאלע מינערע שפראכן, סאמי, פיניש און מעינקיעלי באקומען ספעציעלע באהאנדלונג, וואס איז צוגעשטעלט דורך די אקט אויף די נאציאנאלע מינאריטיס און מינאריטי שפראכן. אויב רעדט איר סאמי, פיניש אדער מעינקיעלי און וואוינט אין אן אדמיניסטראטיווע געגנט, האט איר דעם רעכט זיך צו פארבינדן מיט די אויטאריטעטן מיטן מויל און שריפטליך אין אייער מינערע שפראך. אפילו אינדרויסן דער אדמיניסטראטיווע געגנט, דארפט איר קענען באנוצן אייער שפראך אויב די אויטאריטעטן האבן סטאף וועלכע קענען רעדן אייער שפראך.

רעכט צו באקומען הילף

טשאפטער 4 טייל 1 פון די סאשעל סערוויסעס אקט שטעלט צו: "יעדער וואס קען נישט צושטעלן זיינע אייגענע נויטן, אדער דורך אן אנדערן, האט א רעכט פאר הילף (*försörjningsstöd*) פון די סאשעל וועלפעיר קאמיטיי, און באקומען פון זיי שטיצע און אנדערע נויטן".

די הילף איז וואלונטאריש

ווען קרובים אדער סטאף לאזן וויסן אז איר דארפט הילף, וועט די מוניציפאליטי אפשאצן פארויס, זיי וועלן זיך פארבינדן מיט אייך און פרעגן אויב איר ווילט וועלכע עס איז הילף. איר קענט אלעמאל זאגן ניין.

אייער פערסאנעלע אינפארמאציע איז געהיימלעך.

אינפארמאציע וועגן אייער פערזענלעכע צושטאנד איז באשיצט ביי די קאנפידענשעליטי געזעצן. דער באריכט וואס דער באהילף אפיסער מאכט פאר א הילף אפשאצונג, און דאס אויספירן די הילף מען האט אייך געשענקט איז באשיצט און קען נישט געלייענט אדער איבערגעגעבן ווערן צו קיינעם אומבאפולמאכט, און אן אייער ערלויב. אבער איר אליין האט רעכט צו לייענען און קאפיערן דעם באריכט.

די זעלבע געזעצן פאר אלע הילף באזארגער

טראץ דעם וואס בלויז די מוניציפאליטי איז ערלויבט צו אונטערזוכן און באשליסן איבער הילף. פאקטיש, מעגן אנדערע צושטעלן אט די הילף. פריוואטע פירמעס, קאָאָפּעראַטיוון און פאונדעישנס מוזן דערמיט צושטעלן אין נאמען פון די מוניציפאליטי. דער קאונטי קאונסיל און די מוניציפאליטי זענען די ערשטע פאראנטווארטלעך פאר העלט קעיר. אבער די קעיר קענען פריוואטע פירמעס צושטעלן, קאאפעראטיוון און פאונדעישנס. נישט קיין אונטערשייד ווער עס שטעלט צו די קעיר, אבער, די זעלבע כללים פון געהיימניס, קאנפידענשעליטי און אויפאסונג זענען גילטיק.

דעפיניציעס:

אסיסטענס – הילף אונטער די סאשעל סערוויסעס אקט, ווי הילף מיט וואוינונג, האומקעיר, סיניער הויזינג, און דיי סענטערס. סאשעל סערוויסעס – אלע סאשעל סערוויסעס וועלכע מוניציפאלן מוזן צושטעלן, אזוי ווי עלדערקעיר, שטיצע פאר אדיקטס, שטיצע און סערוויס פאר דיסעיבלד און אינדיוידועלע און פאמיליע קעיר. אט די אקטיוויטי איז רעגולירט דורך דעם סאשעל סערוויסעס אקט (SoL) ווען די מוניציפאלן האבן דאס העכסט פאראנטווארטלעכקייט.

העלטקעיר – העלט און מעדיצינישע קעיר וועלכע די מוניציפאלן און קאונטי קאונסילס מוזן צושטעלן ביי די העלט קעיר אקט (HSL). די מוניציפאלן און קאונטי קאונסילס זענען געבעטן צו פארזיכערן קוואליטי העלט קעיר. זיי וועלן אויך מוזן פארלייגן ריהאביליטעישן, און מעדיקל פאראטן פאר עלטערע און דיסעיבלד, און פארמיידן אומגעוואונטשענע סיטואציעס. דער פעישענט אקט, וועלכע איז אריינגעגאנגען אין 2015, שענקט די פאציענטן גרעסערע רעכטן פאר אינפארמאציע און א גרעסערע אויסוואל פון ערשט קלאס קעיר ספאנסירט ביים פאבליק.

וועלכע הילף קענט איר באקומען?

וועלכע הילף איר קענט באקומען איז אפהענגיק אין אייערע נויטבאדערפעניש. איר זענט בארעכטיגט זיך אנצושרייבן פאר וואס איר ווילט, מיט הילף וואס איז נישט דערמאנט אין אייערע מוניציפאלע אנוויזונגען איז אריינגערעכנט. אויב איר ווילט זיך איינשרייבן, האט דער געריכט דאס לעצט ווארט וועגן וועלכע הילף איר קענט באקומען (לייענט ווייטער וועגן בעטן הילף, אויף בלאט 19). די הילף איר האט רעכט צו באקומען דארף פארלייכטערן אייער זעלבסטשטענדיגקייט צו קענען בלייבן אין אייער היים. דער געזעץ שטעלט צו מוניציפאלע הילף וועלכע איז "דיסאגירט און אויסגעפירט אין צוזאמענארבעט מיטן נויטענדן". דעריבער האט איר רעכט צו אויסדריקן אייערע געברויכן ווי איר זעט זיי, און ווערן אויסגעהערט, האומקעיר פארלייכטערט דעם טאג טעגלעכן לעבן אויב איר דארפט הילף מיטן אויפהאלט פון אייער הויז אדער פערזענלעכע קעיר, איר קענט זיך אנשרייבן פאר הויז קעיר, הויז סערוויסעס קען ווערן צוגעשטעלט אין ביידע, פריוואטע און סיניער הייזער. און רייניגן, איינקויפן און אנדערע הויז ארבעט זענען אריינגערעכנט. הויז סערוויס סטאף קענען אייך אויך באגלייטן אויף שפאצירס אדער סאשעל אקטיוויטיס. זיי קענען אייך העלפן מיט פארשידענע פערזענלעכע פונקציעס ווי מיטן ארמוואשן און עסן. עס איז אויך פאראן הויז סערוויס אין אווענט און נאכט פאטראלס, אזוי אז איר קענט באקומען פולצייט הילף און אויפפאסונג.

מער זיכער מיטן אלארם

מיט סעקיריטי אלארמס, זענט איר פארבונדן מיטן סטאף 24 שעה א טאג, דאס איז א באקוועמליכקייט פאר אייך און אייער פאמיליע. דער סעקיריטי אלארם ווערט איינגעריכט אין אייער הויז און איז פארבונדן מיטן טעלעפאן. אויב איר האט א סעקיריטי אלארם אין אייער הויז, איז עס וויכטיג איר זאלט אלעמאל לאזן וויסן דעם אלארם סענטער ווען איר טוישט אן אפערטאר אדער גייט אריבער צו א בראודבאנד טעלעפאן.

אריבערגאנג צו סיניער הויזינג איינריכטונגען (*särskilt boende*)

אויב איר נויטיגט זיך אין פולשטענדיגע קעיר, קענט איר זיך אנשרייבן צו אריבערגיין צו סיניער הויזינג, ווי דעפינירט אין דעם סאשעל סערוויסעס אקט.

רעזידענט אין סיניער הויזינג קענען אויך באקומען די הויז סערוויסעס זיי באדארפן. און עס זענען פאראן אפטער נורסינג פערסאנעל ארום דעם זייגער, אזוי אויך ווי א צייטווייליגער פערזענלעכער דאקטער און נורס. איר קענט נאטורלעך בלייבן מיט אייער אייגן דאקטער.

אויך אויב איר וואוינט אין סיניער הויזינג, איז עס אייער אייגן היים, און איר באשליסט ווער וועט אייך באזוכן. די סטאף וועלן רעספעקטירן אייער פריוואטן לעבן.

סיניער הויזינג איינריכטונגען ווערן אויך גערופן גרופ הויזינג אדער נורסינג היימען, אפהענגיק אין דעם מוניציפאליטי. אין יעדנפאלס, ווי נאר עס ווערט גערופן, וועט קעיר און סערוויס ווערן צוגעפאסט צו אייער באדארפן פילן זיכער, נאענטקייט, און זעלבסטשטענדיג.

אנדערע וואוינ ערטער

ספעשל הויזינג פאר עלטערע (סיניער הויזינג פאסיליטיס) = הילף אונטער די סאשעל סערוויסעס אקט

וואוינונג הילף = הויזינג אויפן אפנעם מארק מיט א קליין צוגאנג צו סטאף

אפנעם מארק הויזינג פאר די עלטער פון 55 יאר = הויזינג אויפן אפנעם מארק וועלכע איז פאסיג פאר עלטערע מענטשן.

גאראנטי פאר פאָרלעך צו וואוינען צוזאמען

עלטערע פאָרלעך וועלכע וואוינען צוזאמען א לענגערע צייט זאלן נישט דארפן וואוינען באזונדער נאר ווייל איינער פון זיי האט אנגעפאנגען ברויכן מער קעיר. פאָרלעך וועלכע ווילן ווייטער וואוינען צוזאמען האבן א רעכט צו א קוואליטעטן און זיכערן לעבן, אזוי

אז איינער וואס באקומט סיניער הויזינג איז פארזיכערט מיט א רעכט צו וואוינען מיט זיין ספאז אדער פארטנער, וויבאלד זיי האבן געלעבט צוזאמען א לענגערע צייט בעפאר אדער ווען ערהאלטן סיניער הויזינג.

בלויז די וועלכע נויטיגן זיך אין סיניער הויזינג קענען זיך אנשרייבן, אפילו אויב זיי ווילן מיטברענגען א פארטנער.

עלטערע, וואס ביידע זענען צוגעטיילט געווארן מיט סיניער הויזינג האבן א רעכט צו לעבן ווייטער צוזאמען אויב דאס איז זייער וואונטש.

אייער רעכט צו אנשרייבן פאר הילף

די מוניציפאל קעיסווארקער קען אייך לאזן וויסן וועלכע הילף איז פאראן אין אייער וואוינארט. איר קענט אלעמאל זיך אנשרייבן נאך הילף וואס איר זענט אז איר ברויכט. טשאפטער 4 טייל 1 פון די סאשעל סערוויסעס אקט (SoL) געבט אייך דעם רעכט צו אנשרייבן נאך הילף, טראץ דאס וואס איז דערקלערט אין די מוניציפאלע אנווייזונגען.

שטיצע פאר גרופעס מיט ספעשל נידס

מוניציפאלע שטיצע פאר עלטערע קענען זיין דירעקטירט ביי גרופעס מיט ספעשל נידס. ווייל דער צוועק פון גרופ-וואוינען איז אפטער צו העלפן די רעזידענטס פילן באשיצט און זיין טייל פון א געמיינדע, איז דער פאקוס אויף צוזאמענקייט.

טעגליכע אקטן פאר מענטשן מיט דעמענציע לייגן אפטער דעם פונקט אויף אקטיוויטעט וועלכע די אנטייל נעמער פילן זענען וויכטיג פאר א באדייטפולע עקזיסטענץ, אזוי ווי מוזיק און געזאנג, גארדענינג אדער געשפרעך. אויך דא, דער זיין אינאיינעם מיט מענטשן אין זעלבן צושטאנד שפילט א גרויסע ראלע. אנדערע אקטיוויטעט אין א דיי סענטער קען קאנצעטרירן אויף פיזישע איבונגען און ריהאביליטעישן פאר מענטשן וועלכע זענען געטראפן ביי פרעקטשורס אדער סטראוקס, צום ביישפיל.

עלדערקעיר מיט סטאף וועלכע רעדן מינערע שפראכן

די שוועדישע נאציאנאלע מינאריטיס זענען יידן, רוימער, סאמי, שוועדישע פינ'ס און מענטשן פון טורן-וואלי. און יידיש, ראמאני-טשיב, סאמי, פיניש און מיענקיעלי זענען נאציאנאלע מינערע שפראכן. אלס אן נאציאנאלער מינאריטי האט איר ספעשל רעכטן וועלכע זענען פארבונדן מיט אייער שפראך, לויט דאס נאציאנאלע מינאריטיס און מינאריטיס שפראכן אקט (2009: 724). דער צוועק פון דעם געזעץ איז צו שיצן מינאריטי שפראכן, אזוי אז מינאריטיס זאלן קענען אנהאלטן און אנטוויקלען זייער קולטור. שוועדישע מוניציפאלן און רעגירונגס אגענטן מוזן צושטעלן אינפארמאציע, דעם געזעץ און איר רעכטן.

אין געוויסע געגנטן פון שוועדן, (אדמיניסטראטיווע געגנטן), די נאציאנאלע מינערע שפראכן, סאמי, פיניש און מיענקיעלי באקומען ספעציעלע באהאנדלונג, וועלכע איז צוגעשטעלט דורך די אקט אויף די נאציאנאלע מינאריטיס און מינערע שפראכן. אויב רעדט איר סאמי, פיניש אדער מיענקיעלי און וואוינט אין אן אדמיניסטראטיווע געגנט, האט איר דעם רעכט זיך צו פארבינדן מיט די אויטאריטעטן מיטן מויל און שריפטליך אין אייער מינערע שפראך. אפילו נישט אין דער אדמיניסטראטיווע געגנט, דארפט איר קענען באנוצן אייער שפראך אויב די אויטאריטעטן האבן סטאף וועלכע קענען רעדן אייער שפראך.

לויטן געזעץ, עלטערע וועלכע פארלאנגען דאס, זאלן באקומען אלע אדער א טייל פון זייער קעיר פון סטאף וועלכע רעדן סאמי, מיענקיעלי אדער פיניש. אויך אויב איר וואוינט אין א מוניציפאליטי וועלכע איז נישט א טייל פון די אדמיניסטראטיווע געגנט, האט איר רעכט פאר קעיר פאר עלטערע אין אייער שפראך אויב עס זענען פאראן פערסאנעל וואס רעדן אייער שפראך. איר קענט געפינען וועלכע פון די מוניציפאלן זענען אין אדמיניסטראטיווע געגנטן אויף www.minoritet.se געפירט ביי דעם סאמי פארלאמענט.

פארבינדט זיך מיט אייער מוניציפאליטי אויב איר ווילט וויסן וועלכע געזעצן גייען אן צו באקומען קעיר פאר עלטערע אין אייער שפראך.

אויב אייער שפראך איז אנדערש ווי שוועדיש אדער א מינערע שפראך, האבן געוויסע מוניציפאלן קעיר פאר עלטערע קעיר סטאף וועלכע רעדן אייער שפראך. רעדט מיט א קעיסווארקער!

איבערזעצונג

ווען דער סאשעל סערוויסעס שטעלט אייך צו מיט פערזענלעך צוגעפאסטע אינפארמאציע, דארפן די סטאף נעמען אין באטראכט אייער קולטורעל און שפראך קולטור ארומנעם. דאס מיינט אז דער סטאף זאל, אויב נויטיג, זיך באנוצן מיט אן איבערזעצער.

אויך אויב קיינער האט אייך נישט געפרעגט, קענט איר פארלאנגען אן איבערזעצער אויב איר נויטיגט זיך אין איינעם, דורך זיך פארבינדן מיטן מוניציפאל אפיס וועלכער איז פאראנטווארטלעך פאר איבערזעצער. טראץ דעם וואס איר האט פון אייער פאמיליע איינעם וואס קען איבערזעצן, זענט איר אלס באראטן צו באנוצן אן אפיציעלער איבערזעצער וועלכער די מוניציפאליטי האט פארארדענט.

קולטור אונטערשייד און אונטערשייד אין ווערטן צווישן מענטשן פון פארשידענע לענדער מיינט, אז אין געוויסע סיטואציעס איז געוואונטשן צו האבן ווער עס זאל איבערזעצן.

איר האט רעכט צו ווערן באהאנדלט מיט עהרע.

פון יאנואר 1, 2011, זענען פאראן אפיציעלע עלעמענטארע ווערטן וועלכע געהערן צו דאס קעיר פון עלטערע ביי די סאשעל סערוויסעס. עלעמענטארע ווערטן זענען די עטישע וואלוס און נארמעס וועלכע וועלן דינען אלס פונדאמענט צו די ארבעט אין קעיר פאר עלטערע. איר וועט ערהאלטן שטיצע און הילף אין א רעספעקטפולן שטייגער, אזוי אז איר וועט זיך פילן באקוועם ווי ווייט מעגלעך, איר דארפט קענען אויסוועלן ווען און וויאזוי צו באקומען הילף שטיצע און סערוויס.

מער און מער מוניציפאליטיס האבן אנגעפאנגען צו שטעלן לאקאלע דיגניטי גאראנטיעס, וועלכע קענען זיך ענדערן אין פארשידענע מוניציפאליטיס, אבער זיי האבן דעם זעלבן צוועק: דיגניטי גאראנטיעס ערקלערן ווי קעיר פאר עלטערע נעמט אין באטראכט און באשיצט אייער פריוואטקייט, דאס אינטעגריטי פון אייער מענטש, אייער באלדיגער זעלבסט באשלאסנקייט און אנטווערפן נעמען און נאך.

אייער מוניציפאליטיס לאקאלע דיגניטי גאראנטיעס דארפן באטראכט ווערן אלס א פארפליכטונג צו אייך. א דיגניטי גאראנטיע מוז אנטהאלטן א צוזאג פון אויסער אייערע לעגאלע רעכטן. אויב אייער קעיר פאר עלטערע פירט נישט אויס דאס וואס זיי האבן זיך פארפליכטעט, קענט איר אנקלאגן. פארבינדט זיך מיט אייער מוניציפאליטי צו געווארן ווערן אויף וועלכע זאכן גייען אן לאקאלע דיגניטי גאראנטיעס. באמערק אז מוניציפאליטיס זענען נישט געפאדערט צו האבן זייערע אייגן דיגניטי גאראנטיעס, אבער דאס מערהייט האבן אדער גרייטן זיי אן.

די מוניציפאליטי איז געפאדערט צוצושטעלן סאפורט פאר פאמיליע מעמבערס.

די מוניציפאליטי איז געפאדערט צו שיצן פאמיליע מעמבערס. האומקעיר איז אפטער נוצלעך פאר די וואס געבן קעיר פאר א פאמיליע מעמבער אין זיין היים. אויב איר געבט קעיר פאר א פאמיליע מעמבער, קענט איר זוכן פארגיטיקונג. איר האט א רעכט צו א באשלוס וואס זאל אייך שענקען אדער אפווארפן פארגיטיקונג, און איר קענט אפעלירן דעם מוניציפאליטיס באשלוס.

עס זענען פאראן פערסאנעל וועלכע שטעלן צו רעליף אין היים און אין דעיקעיר סערוויסעס פאר מענטשן מיט דימענציע. אנדערע שטיצע איז מער געצילט דירעקט צו פאמיליע מעמבערס, אזוי ווי דיסקוסיע גרופעס, טרענינג און סאפורט פארבינדונגען מיט קעיסווארקערס.

פאמיליע מעמבערס און פאציענט פארבאנדס לייגן פאר אפטער טרענינג אויף דעם קרענק פון דעם מענטש וואס איר נעמט קעיר. די קורסען שטעלן אויך צו א געלעגנהייט זיך צו טרעפן מיט אנדערע וואס געבן קעיר פאר זייערע פאמיליע מעמבערס.

איינריכטונגען און הויז צופאסונג

אויב איר האט א דיסאביליטי, איז מעגליך דאס איר ברויכט הילף צו פארלייכטערן אייער טעגליכן לעבן און אייך מאכן פילן מער זיכער. עקוויפמענט און אנדערע שטיצע קען אויך זיין נויטיג אלס א טייל פון אייער באהאנדלונג אדער ריהאביליטעישן. מאדעלן פון עקוויפמענט קענט איר באקומען ביי אן אקיופעישענעל טעראפיסט, אזוי אויך א ווילטשער, וואקערס און סאק-עידס. עקוויפמענט קען זיין פאר אומזיסט אדער געקויפט, געבארגט אדער געדינגען. עס זענען פיל מאל פאראן דאקטוירים, אקופעישענעל טעראפיסטס, דיסטריקט נורסעס, פיזיאטעראפיסטס און ספיטש-טעראפיסטס וועלכע פארשרייבען עקוויפמענט.

הויז צופאסונג קען אייך העלפן אין אייער היים און עס מאכן מער זיכער צום לעבן. דאס מיינט אויך אראפנעמען שוועלן צו פארלייכטערן דעם פארקער מיט א וואקער אדער א ווילטשער. הויז צופאסונג קען אויך זיין א גרעסערע פראיעקט, אזוי ווי אריינשטעלן אן עלעוועיטער אדער איבערבויען א טאילעט און באדימער. פארבינדט זיך מיט אייער מוניציפאליטי פאר מער אינפארמאציע.

פערזענלעכע הילף

איר קענט זיין בארעכטיגט צו באקומען פערזענלעכע הילף אויב איר זענט געדעקט ביי דעם סאפורט פאר דיסעיבלד פיפעל אקט (LSS). אין מערסטנס פעלער, ווערט געצאלט געלט פאר פערזענלעכע הילף פון דעם נאשאנעל אינשורענס אפיס (*försäkringskassan*) זייענדיג צוגעשטעלט ביי דעם סאשעל אינשורענס קאוד. אויב איר האט געהאט פערזענלעכע הילף בעפאר דעם עלטער פון 65 יאר, קענט איר עס האלטן אויפן גאנצן לעבן, אבער איר קענט נישט באקומען מער הילף שטונדען נאכן גרייכן דעם עלטער פון 65 יאר. איר קענט נישט אנשרייבן פאר פערזענלעכע הילף נאך דעם עלטער פון 65 יאר.

ספעציעלע טראנספארט סערוויס אנשטאט דעם באס

ספעציעלע טראנספארט (*färdtjänst*) איז א סערוויס פאר די וועלכע, צוליב דיסאביליטי, קענען נישט פארן מיטן באס אדער מיט אנדערע פאבליק טראנספארט. אזעלכע וואס נוצן א וויעלטשער קענען פארן אין ספעציעלע צוגעפאסטע מיניבאסעס. טראנספארט פירמעס האבן ספעציעלע טראנספארט סערוויסעס פאר די מוניציפאליטי. איר צאלט פאר דעם פארן און איר האט געווענלעך רעכט צו א באגרעניצטע צאל פון רייזעס. נאציאנאלע ספעציעלע טראנספארט (*riksfärdtjänst*) שטעלט צו לענגערע רייזעס אין שוועדן. איר קענט באקומען מער אינפארמאציע קען זיין פון אייער מוניציפאליטי, דיסטריקט אדער קאונטי קאונסיל.

באפולמאכטע פארשטייער און אדמיניסטראטארן

אויב איר זענט נישט געזונט אדער צוליב וועלכע עס איז אורזאך קענט איר נישט מער באהאנדלען אייערע פערזענלעכע פינאנצן אדער פעסטשטעלן אייערע רעכטן אנבאלאנגט קעיר, קענט איר פארלאנגען א באפולמאכט פארשטייער (*god man*). דער גארדיאן (וואס טראץ דעם שוועדישן טערמין, קען זיין א פרוי) איז פאראנטווארטלעך פאר אייערע בילד צו ווערן געצאלט, און קען צושטעלן שטיצע פאר הילף אפשאצונג און אין אנדערע קאנטעקסטס.

אויב מען האט אייך געגעבן א באפולמאכט פארשטייער, האט איר אלץ די זעלבע רעכט צו מאכן באשלוסן ווי בעפאר.

אויב איר זענט נישט געזונט אדער צוליב וועלכע אורזאך עס איז קענט איר נישט נעמען קעיר אויף זיך אדער אויף אייער פראפערט, קענט איר באקומען הילף פון א אנגעטרויטן (*förvaltare*). א אנגעטרויטן האט מער ווייט-גרייכענדע פעיקייט ווי א גארדיאן. א אנגעטרויטן מאכט זיין אייגן באשלוס אנבאלאנגט אייער פראפערט און רעפרעזענטירט אייך אין אלעס וואס איז אריינגערעכנט אין זיין אויפגאבע.

באפולמאכטע פארשטייער און אנגעטרויטע זאלן אלעמאל איינקויפן אין דעם נוצלעכסטן וועג פאר די פאר וועמען זיי ארבעטן. אויב האט איר א באפולמאכט פארשטייער אדער א אנגעטרויטן, ער אדער זי וועלן אייך אלעמאל פרעגן אייער מיינונג אויף וויכטיגע פראגעס. אויב דאס איז נישט מעגלעך, דער באפולמאכט פארשטייער אדער אנגעטרויטן קען זיך פארבינדן מיט אייער ספאז אדער פארטנער.

אויב איר האט פראגעס אנבאלאנגט באפולמאכטע פארשטייער און אנגעטרויטע, זאלט איר זיך פארבינדן מיטן באורד פון גארדיענס (*överförmyndare*) אין אייער מוניציפאליטי. דער דיסטריקט קאורט באשליסט אויב אייער וועט האבן א באפולמאכט פארשטייער אדער אנגעטרויטן. דער באורד פון גארדיענס קוקט איבער באפולמאכט פארשטייער און אנגעטרויטע צו פארזיכערן אז זיי וועלן פארפילן זייערע פליכטן.

סערוויסעס און א מיטלען טעסט

דער מוניציפאל פאווער אקט שטעלט צו אז א מוניציפאליטי קען פארלייגן געוויסע סערוויסעס צו מענטשן פון 67 יאר און עלטער (אדער אן אנדער עלטער באשטימט ביי די מוניציפאליטי) אן צו דארפן האבן א מיטלען טעסט. פערזענלעכע קעיר קען אבער נישט ווערן געגעבן אונטער דעם אקט.

עס איז די מוניציפאליטי וואס באשטימט וועלכע טיפ און פארנעם פון די סערוויסעס זאלן ווערן צוגעשטעלט, און באשליסט וועלכע סומע זיי וועלן קאסטן. די מוניציפאליטי איז נישט געבעטן צו דאקומענטירן אט די סערוויסעס ווייל זיי זענען נישט שטיצע. אויף באשלוסן אנבאלאנגט אט די סערוויסעס קען מען נישט אפעלירן.

א ביישפיל צו דעם סארט סערוויס איז "פיקסער סערוויס" וועלכע העלפט עלטערע מיט פראקטישע פונקציעס, אזוי ווי טוישן א פלארעסענט און הענגען פארהאנגען. די סערוויס קען זיין אומזיסט אדער פאר א קליין קאסט.

טעקס-סובסידייזט הויזוירטשאפט

איר קענט אויסוועלן צו נוצן טעקס-סובסידייזט הויזוירטשאפט סערוויסעס. אן עלטערער אדער זיין אדער איר דערוואקסענער קינד קען קויפן הויזוירטשאפט סערוויסעס דירעקט פון א פרוואטן פירמע. די פירמע דאן בעט א טעקס רעדוקציע אויף יענעם קאסט. ביישפילן פון אט די סערוויסעס אנטהאלטן רייניגן, וואשן ווינדאוס, וועש וואשן און שארן שניי, אזוי אויך פערזענלעכע היגיענע און אנקליידן סערוויסעס.

די הויז סערוויסעס געהערן נישט צו די סאשעל סערוויסעס. די שוועדישע טעקס אגענטור האט מער אינפארמאציע אויף דעם.

מיט וועמען זיך פארבינדן?

איר שרייבט זיך איין פאר האומסערוויסעס, סיניער האוזינג און אנדער קעיר פאר עלטערע פון אייער מוניציפאליטי וועלכע באשליסט אנבאלאנגט אייער אפליקאציע. פארלאנגט צו רעדן מיט א קעיסווארקער. אייער דאקטער אדער דיסטריקט נורס קען אייך אויך העלפן זיך צו פארבינדן מיט אייער מוניציפאליטי.

אויב איר גייט אויף א וועקעישן צו אן אנדער מוניציפאליטי, וועט אייער היים מוניציפאליטי זיין פאראנטווארטלעך פאר די סאפורט און הילף באמיונג איר ברויכט. די וואקאציע אדער צייטווייליגע וואוינארט מוניציפאליטי דארף העלפן אייער היים מוניציפאליטי צו אויספארשן וועלכע הילף איר ברויכט און עס צושטעלן.

אויב איר ווילט אריבערגיין צו אן אנדער מוניציפאליטי, זאלט איר זיך פארבינדן מיט דעם מוניציפאליטי וועלכע וועט אפשאצן אייער אפליקאציע אין דעם זעלבן שטייגער ווי פאר א שטענדיגער רעזידענט. אויב איר ברויכט א לאנגער-טערמין פאר א פולשטענדיג קעיר

אדער קעיר מיטלען צוליב טיפער עלטער, דיסאביליטי אדער ערנסטע קרענק, קענט איר זיך אנשרייבן פאר הילף ביי דעם מוניציפאליטי צו וועלכן איר ווילט אריבערגיין, וואס וועט דאן אפשאצן אייער אפליקאציע אין דעם זעלבן שטייגער ווי פאר א שטענדיגער רעזידענט.

אן אסיסטענס אפיסער שאצט אפ אייערע געברויכן

אסיסטענס אפיסערס ארבעטן פאר די מוניציפאליטי און באשליסן אויב צו שענקען הילף און אויף ווי ווייט. עס זענען פאראן אסיסטענס אפיסערס אין אלע מוניציפאליטיס, אבער זיי ווערן אפטער גערופן אסיסטענס קאונסלערס, היים אסיסטענס אדער אנדערש ווי.

אייער אפליקאציע פאר אסיסטענס מוז נישט זיין געשריבן. עס איז גענוג איר זאלט זאגן דעם אפיסער מיט וואס איר ברויכט הילף. באשטימט א צייט צו א מיטינג. אויב איר ווילט, קענט איר ברענגען אייער ספאוז אדער אן אנדער פאמיליע מיטגליד. עס איז געוואונטשן מיטצוברענגען מיט אייך איינעם ווען איר ערהאלט פיל נייע אינפארמאציע. אויב אייך איז שווער צו פארשטיין שוועדיש, קענט איר פארלאנגען אן איבערזעצער.

דורכאויס דעם מיטינג וועט דער אפיסער זיך דערוויסן פארוואס איר זוכט הילף, וועלכע פונקציעס קענט איר טוהן אליין און מיט וועלכע ברויכט איר הילף. דער אפיסער האנדלער וועט אייך לאזן וויסן וועלכע הילף די מוניציפאליטי קען אייך פארלייגן.

צייטנווייז קען זיין צענדליגע מעגלעכקייטן צו באקומען הילף. צום ביישפיל, האומקעיר קאמבינירט מיט דיי סענטער סערוויסעס קען דינען אלס אן אלטערנאטיווע פון סיניער האווינג. דער אפיסער דארף נעמען אין באטראכט אייערע פארלאנגען ווי ווייט מעגלעך.

פרייהייט צו אויסוואל אין האומסערוויסעס

געוויסע מוניציפאליטיס לייגן פאר צו א פרייען אויסוואל אין קעיר פאר עלטערע. דאס מיינט אז איר קענט אויסוועלן דעם מענטש וועלכער וועט אויספירן די סערוויסעס איר זענט געגעבן געווארן. דער אפיסער געבט אייך איבער פון וועלכע פערזאנען איר קענט קלייבן. אויב איר ווילט נישט אדער קענט נישט אויסקלייבן, וועט אייך דער אפיסער העלפן מיטן פארלייגן פאר אייך דער קעיר געבער וועלכער איז באשעפטיגט דורכן מוניציפאליטי פאר די וואס קלייבן נישט אליין אויס דעם קעיר געבער.

גאיד פאר סיניערס

דער גאיד פאר סיניערס (*Aldreguiden*) לאזט אייך פארגלייכן סיניער האווינג פאסיליטיס און האומסערוויסעס אין שוועדן. ביידע מוניציפאלע, פריוואטע און נאן-פראפיט וועזנהייטן זענען אריינגערעכנט. באזוכט דעם גאיד פאר עלטערע אין

www.socialstyrelsen.se/aldreguiden

אן ארענטלעכע לעגאלע אפשאצונג

איר האט א רעכט צו פאדערן געהעריגע באהאנדלונג און א לעגאלע ארענטלעכע פראצעס. דער אפיסער זאל זיין פארזיכטיג, פאקטועל, ארענטלעך און רעספעקטפול. איר האט רעכט צו קאמענטירן אויף דעם באריכט דער אפיסער מאכט דורכאויס דעם נאכפארשונג, בעפאר דער אסיסטענס באשלוס ווערט געמאכט. דער באשלוס זאל אלעמאל זיין דעקאמאטירט. א באשלוס מעג זיין אויף א באגרעניצט צייט אדער עס קען אנגיין ביז א נייע מעלדונג.

א באשלוס צו אפשטויסן מוז אלעמאל זיין אין שריפט און מוז זיין קלאר בארעכטיגט. דער אפיסער מוז אייך לאזן וויסן ווי אזוי מען קען אפעלירן אויף דעם באשלוס צום געריכט. ליינעט ווייטער אויף זייט 40.

די מוניציפאליטי באשליסט וועגן הילף

פארבינדט זיך מיטן מוניציפאלישן אסיסטענס אפיסער ווען איר דארפט הילף אדער אנדערע אסיסטענס פון די מוניציפאליטי.
אפליקאנטס זענען אלעמאל בארעכטיגט צו באקומען א געשריבנעם באשלוס. קענסעלד באשלוסן מוזן אלעמאל זיין שריפטלעך.
אויב איר זענט אומצופרידן מיטן באשלוס, מעגט איר אפעלירן צום געריכט.

איר קענט זיך אנשרייבן פאר הילף צענדליגע מאל

אויב איר פילט אז די מוניציפאליטי האט אייך נישט צוגעשטעלט גענוג הילף, מעגט איר אפעלירן פאר א צוגאב אדער אנדערע הילף. איר קענט זיך אנשרייבן אומצאלגע מאל, דער באזיס איז, אז א באשלוס פאר הילף איז גילטיק ביזן דאטום אויף וועלכע די מוניציפאליטי האט באשלאסן. אין אויסנאמע פעלער מעג די מוניציפאליטי איבערדענקען דעם באשלוס אין באצוג צו דעם אז אייער נויט פאר הילף האט זיך באדייטענד געענדערט.

אסיסטענס פון וואלונטערס זענען ביידע, א צוגאב און א אלטערנאטיוו אין צוגאב צו מוניציפאלע סאשעל סערוויסעס, איז פאראן וואלונטארע אקטיוויטעט אין פיל מוניציפאליטיס. קירכעס, די רעד-קראס, פאמיליע און פענסיאנער געמיינשאפטן לייגן פאר טרענינג, פריינדשאפט, באגלייטערס און גאידס, רייזעס און אנדערע סאשעל אקטיוויטעט. צייטנווייז טוען די NGOs מיטארבעטן מיט סאשעל

סערוויסעס און קענען דינען אלס א צוגאב צו סאשעל סערוויסעס. זיי קענען אויך זיין אן אפציע פאר די וועלכע ווילן נישט, אדער זענען נישט בארעכטיגט צו מוניציפאלע הילף.

פאציענט זיכערהייט און אנטיילנעמונג

אין ערשט קלאס קעיר, האט איר די רעכט צו גיין צו דעם קעיר געבער איר האט אויסגעוועלט. דער העלטקעיר סיסטעם איז געבעטן צוזושטעלן אינפארמאציע וועלכע איז פאסיג צו אייך אלס אן אינדיוידועל. דאס אנטהאלט אינפארמאציע אויף אייער געזונט צושטאנד, די מיטלען וואס זענען פאראן פאר אונטערזוכונגען איר גייט אריבער ווי אויך מעגלעכע באהאנדלונגען. קעיר און באהאנדלונג דארף "זיין אויסגעפירט אין באראטונג מיטן פאציענט" ווען נאר מעגלעך. איר מעגט אויסוועלן צו אפשטעלן אדער אויסמיידן פון די אנגעבאטענע באהאנדלונגען.

איבערזעצונג

ווען די העלטקעיר פראפעסיאנעלן שטעלן אייך צו פערזאנאליזירטע אינפארמאציע, זאל די סטאף נעמען אין באטראכט אייער קולטור און שפראך קולטור. דאס מיינט אז די סטאף, אויב נויטיג, זאל זיך דאן באנוצן מיט אן איבערזעצער.

אויך אויב איינער פרעגט אייך, קענט איר בעטן אן איבערזעצער אויב איר דארפט איינעם, מיטן פארבינדן דעם מוניציפאלע אפיס וועלכע איז פאראנטווארטלעך פאר איבערזעצער. אויך אויב איר האט א פאמיליע מעמבער וועלכער קען איבערזעצן, זענט איר אלס באראטן צו נוצן אן אפיציעל איבערזעצער וועלכע די מוניציפאליטי פארארדענט.

קולטורעל אונטערשיידן און אונטערשיידן אין ווערטן צווישן מענטשן פון פארשידענע לענדער מיינט, אז אין געוויסע סיטואציעס קען עס זיין געוואונטשן צו האבן ווער עס זאל איבערזעצן.

צייכן-שפראך איבערזעצער און טאג טעגלעך איבערזעצונג

פאר שטומע פון קינדשאפט אן, טויב און בלינד, אדער ווער עס איז געווארן טויב אדער הערן געשעדיגט אלס דערוואקסענער, קאונטי קאונטילס זענען פארפליכטעט פארצולייגן פאר זייערע רעזידענטס אדער פאר די וואס האלטן זיך אויף אין א באשטימט ארט איבערזעצונג סערוויס פאר טאג טעגלעך איבערזעצן. דאס אנטהאלט אויך העלטקעיר וויזיטן.

צווייטע מיינונג

אין געוויסע פעלער, האט איר א רעכט צו א צווייטע מיינונג, וועלכע מיינט א צווייטע אסעסמענט ביי א ספעציאליסט, אלס צוגאב צו אייער אייגן דאקטערס אסעסמענט. דאס גייט אן אויב:

איר באגעגנט שווערע מעדיצינישע פאזיציעס

איר האט א לעבנס געפאר אדער א באזונדער ערנסטע קרענק

א מעדיקל באהאנדלונג וועלכע קען אייך שטעלן פאר א ספעציעלע ריזיקע

אייער אויסקלייבן איז באזונדער וויכטיג פאר אייער צוקונפטיגער קוואליטעט פון לעבן

עס איז נישט קלאר וועלכע באהאנדלונג איז אממערסטנס פאסיג פאר אייער פאל.

באמערקט: דאס רעכט צו א צווייטע מיינונג איז נישט גילטיק ביי דענטעל קעיר.

אייער קעיר און באהאנדלונג זענען דאקומענטירט אין פאציענט רעקארדס

דער צוועק פון א פאציענט רעקארד איז איבערהויפט צו ביישטייערן צו א גוטע, זיכערע קעיר. דער פאציענט רעקארד זאל נישט אנטהאלטן אינפארמאציע אויף וועלכע אינפארמאציע איר האט באקומען און וועלכע באשלוסן זענען געמאכט געווארן אנבאלאנגט אייער קעיר און באהאנדלונג. אויב איר פארשטייט נישט עפעס וואס אין אייער פאציענט רעקארד, פרעגט איינעם צו ערקלערן. אויב איר דענקט אז עפעס וואס איז גרייזיג אדער נישט פולקאם ריכטיג, קענט איר עס באצייכנען. דאס מוז ווערן נאטירט אין דעם פאציענט רעקארד. איר קענט רעדן צו דעם דאקטער אדער נורס וועלכע זענען פאראנטווארטלעך פאר דעם באצייכנונג.

פולשטענדיגע רעקארדס

דער צוועק פון א פולשטענדיגער פאציענט רעקארד איז צו געבן דעם העלטקעיר פראוויידער א פולקאמע בילד פון אייער העלטקעיר געברויכן צו קענען אייך צושטעלן די בעסטע קעיר מעגלעך. דעריבער, אזוי אז אייער קעיר זאל זיין זיכער וויפיל נאר מעגלעך, ברויכן צענדליגע מענטשן פארמישט אין העלטקעיר לייענען אייער פאציענט רעקארד. אייער קעיר קען אנטהאלטן קאנטאקטן מיט פארשידענע טיילן פון דעם העלטקעיר סיסטעם, און פולשטענדיגע באריכטן מיינט אז פאקטן אין אייער פאציענט רעקארד קענען זיין טראנספארטירט צווישן אנדערע טיילן פון דעם העלטקעיר סיסטעם. איר פארמיידט דעם באדארפן צו איבערזאגן אייער העלט היסטאריע יעדע מאל איר טרעפט זיך מיט א נייער העלטקעיר פראוויידער. אין אלגעמיין,

אינפארמאציע אנבאלאנגט אייער געזונט אדער אנדערע פערזענלעכע אומשטאנדן מעג נישט ווערן אפגעדעקט צו אנדערע העלטקעיר פראוויידערס אן אייער צושטימונג. אויב איר שטימט צו. בלויז פערסאנעל וועלכע איז אינוואלווד אין די קעיר איר וועט האבן צוטריט צו די אינפארמאציע אין אייער זשורנאל.

א פערמאנענט קעיר קאארדינאטאר

איר דארפט זיך פילן זיכער און פארזיכערט, און אייער העלטקעיר דארף זיין קאהערענט און אפגעשטימט אויף ווי ווייט מעגלעך. דעריבער זענט איר בארעכטיגט צו א פערמאנענט קעיר קאארדינאטאר (*fast vårdkontakt*) וועלכער קען אייך העלפן אין פיל מעגלעכקייטן. צום ביישפיל, דער פערמאנענט קעיר קאארדינאטאר קען קאארדינירן די קעיר פון דעם פאציענט און דינען אלס קאנטאקט פערזאן צו אנדערע געביטן פון העלטקעיר. דער פערמאנענט העלטקעיר קאארדינאטאר קען אייך אויך העלפן אין קאנטאקט מיט אנדערע רעלעוואנטע אויטאריטעטן אזוי ווי סאשעל סערוויסעס אדער די נאציאנאלע אינשורענס אפיס National Insurance Office. א פערמאנענט העלטקעיר קאארדינאטאר קען זיין איינער פון די העלטקעיר פראפעסיאנעלן, אזוי ווי א דאקטער, נורס אדער פסיכאלאג, אדער א מענטש מיט א מער אדמיניסטראטיווע פונקציע. א פערמאנענט העלטקעיר קאארדינאטאר ווערט באשטימט ווען די פאראנטווארטלעכע אויף אייער קעיר דענקען אז איר ברויכט אדער איר פארלאנגט איינס.

דער פערמאנענט קעיר קאארדינאטאר שפילט אויך א צענטראלע ראלע ווען א פאציענט האט א צושטאנד וועלכע לייגט זיין לעבן אין געפאר צוליב זיין קרענק אדער ווערן פארוואונדעט. דער פערמאנענט קעיר קאארדינאטאר קאארדינירט לעבנס רעטונג באהאנדלונג.

מעדיקל קעיר אין דערהיים

איר קענט באקומען הילף מיט א טייל מעדיקל קעיר אין דערהיים אויף אדער אין איינציגע געלגענהייטן פאר א לענגערע צייט, אט די האומקעיר איז די פאראנטווארטלעכקייט פון אדער די קאונטי קאונסיל אדער פון די מוניציפאליטי. פריימארי קעיר סענטער פערסאנעל אדער אייער אסיסטענס אפיסער קענען אייך צושטעלן אינפארמאציע אויף ווי דאס ווערט באהאנדלט ביי אייער מוניציפאליטי. אייער דאקטער אדער דיסטריקט נורס ביי די פריימארי קעיר סענטער קענען אייך צושטעלן מיט מער אינפארמאציע פון ווי אזוי האומקעיר קען ווערן צוגעפאסט צו ערפילן אייערע געברויכן. די מערהייט מוניציפאליטיס האבן יעצט די פאראנטווארטלעכקייט פאר היים מעדיקל קעיר אין געווענלעכע היימען.

די מוניציפאליטי איז אלעמאל פאראנטווארטלעך פאר האומקעיר אין ספעציעלע וואוינארטס. די מוניציפאליטי איז אלעמאל פאראנטווארטלעך

אוראל העלט אסעסמענט און נויטיגע דענטאל קעיר

די וועלכע געברויכן א פארלענגערטע פולשטאנדיגער קעיר, זענען בארעכטיגט צו אן אסעסמענט פון זייער אוראל העלט. די קאונטי קאונסיל לייגט פאר א אומזיסטע אונטערזוכונג ביי א דענטיסט אדער דענטעל היגיעניסט. ספעציעלע דענטעל קעיר סערוויסעס פאר עלטערע מענטשן וועלכע נויטיגן זיך אין פולשטענדיגע קעיר און באהאנדלונג זענען אויך אריינגערעכנט אין דעם צושטעלן דאס נויטיגע דענטעל קעיר.

די קאסטן זענען אזוי ווי ביים באזוכן העלטקעיר. קאסטן זענען באגרעניצט צו א מאקסימאלע סומע. איר זענט בארעכטיגט צו נויטיגע דענטעל קעיר אויך אויב איר זענט נישט אריבערגעגאנגען א מויל העלט אסעסמענט.

רעכט פאר א מעדיציניען איבערזיכט

עס איז וויכטיג אז אייערע מעדיציניען ארבעטן גוט צוזאמען און אז איר פילט זיך באקוועם. א מעדיציניען איבערזיכט קען בעסער אפשאצן אייער געזונט און די עפעקט פון די מעדיציניען איר נעמט, אזוי אויך די ריזיקעס פון די מעדיציניען און מעגלעכע זייטיגע עפעקטס. א מעדיציניען איבערזיכט דארף ווערן געטאן אמווייניגסטנס איין מאל א יאר אויב איר זענט אלט כאטש 75 יאר (קיין אונטערשייד אויב איר וואוינט אין געווענלעכע אדער סיניער האווינג) אויב מען האט אייך פארשריבן פינף אדער מער מעדיציניען אדער אויב איר פארדאכט אדער איר ווייסט אז איר האט פראבלעמען צוליב די מעדיציניען איר נעמט.

אויב איר האט געליטן א העלטקעיר-אנבאלאנגטער שאדן

אויב איר האט געליטן א העלטקעיר-אנבאלאנגטער שאדן, מוז אייער העלטקעיר פראוויידער אייך לאזן וויסן, ווי שנעל מעגלעך, פון די פאלגענדע:

• אן עווענט וואס האט געמאכט א העלטקעיר שאדן

- וואס דער העלטקעיר פראוויידער קלערט צו טאן צו פארמיידן א ענלעכער עווענט זאל נישט געשען מער
 - אייער רעכט צו באריכטן א קלאגע צו די העלט און סאשעל קעיר אינספעקטארעט (IVO) Health and Social Care Inspectorate
 - אייער רעכט צו פארלאנגען פארגיטיקונג פון דעם פאציענט אינשורענס
 - אז עס זענען פאראן פאציענט קאמפליינען וואס זייער פליכט איז צו געבן שטיצע און הילף פאציענטן.
- דער העלטקעיר פראוויידער וועט געווענלעך אייך אויך לאזן וויסן אויב זיי האבן אינפארמירט די IVO פון אן עווענט וועלכע האט אפגעטאן אדער האט געקענט אייך טאן אן ערנסטער קערפערלעכער שאדן (Lex Maria). אין אזא פאל דארף מען אייך אויך געבן די געלגענהייט צו שילדערן ווי איר האט מיטגעמאכט דעם געשעעניש.
- דער IVO מוז איבערקוקן אויב די העלטקעיר סיסטעם האט געהעריג נאכגעפארשט דעם עווענט און אויב מען האט געטאן גענוג מיטלען צו פארמיידן דעם עווענט זאל נישט געשען מער.
- אויב איר קענט נישט אליין ערהאלטן די אינפארמאציע, מוז עס געגעבן געווארן צו א פאמיליע מיטגליד.

אנקלאג אויף העלטקעיר

- דער פאציענטס זיכערהייט אקט וועלכער איז געווארן גילטיק יאנואר 1, 2011 פונקציאנירט צו באווארנען זיכער העלטקעיר. אויב מען האט אייך באהאנדלט נישט ווי געהעריג, קענט איר דאס איבערגעבן. פאמיליעס האבן אויך דעם רעכט צו אנקלאגן אויף די קעיר. קלאגעס קענען העלפן פארבעסערן דאס געזונט און זיכערהייט פאר אלע.
- די העלט און סאשעל קעיר אינספעקטאראט (IVO) איז די אדמיניסטראטיווע אויטאריטעט פאר ביידע, די העלטקעיר סיסטעם און סאשעל סערוויסעס. אויב איר ווילט אנקלאגן וועגן העלטקעיר אדער באהאנדלונג, פארבינדט זיך מיט די העלט און סאשעל קעיר אינספעקטאראט (IVO).

וואס טוט וואס אין דעם העלטקעיר סיסטעם?

- דיסטריקט פיזישנס / פאמיליע דאקטוירים: פארשט, דיאגנאזירט, באהאנדלט און פארשרייבט מעדיצין. אויב נויטיג, רעפערירט ער אייך צו א ספעציאליסט. דאקטוירים זענען אפטער פארבונדן מיט א פריימארי קעיר סענטער אדער א שפיטאל קליניק.
- נורסעס: פאראנטווארטלעך פאר פאציענט-אריענטירט נורסינג און באהאנדלונג. נורסעס ארבעטן אין ביידע קאונטי קאונסיל פריימערי קעיר און אין מוניציפאלע העלטקעיר.
- פראקטישע נורסעס / באהעלפער: פירן דורך פראקטישע קעיר און געוויסע העלטקעיר פליכטן. פראקטישע נורסעס און העלטקעיר באהעלפער מעגן געבן מעדיצין בלויז אויב די נורס וואס איז פאראנטווארטלעך האט זיי אויסגעטיילט דעם פליכט.
- אסיסטענס אפיסערס: שאצט אפ הילף ברויכן און באשליסט אויב און וויפיל האומקעיר אדער אנדער קעיר פאר די עלטערע זאל ווערן געשענקט. אסיסטענס אפיסערס זענען באשעפטיגט ביי די מוניציפאליטי.
- הויפט פון דעם אפטיילונג / אויפזעער: פאראנטווארטלעך פאר דער אפעראציע און אפטיילונג סטאף, אזוי ווי האומסערוויס דיסטריקט אדער א סיניער האוזינג פאסיליטי.

אקופעישענעל טעראפיסט: טעסטס און באראטן וועגן עקוויפמענט, און שטעלט אוועק טרענינג פראגראם.

אקופעישענעל טעראפיסטס זענען אפטער פארבונדן מיט הויז צופאסונג.

דיעטיסט: שטעלט צו דיגעטעטיק באראטונג צו מענטשן וואס נויטיגן זיך צוצופאסטן צו זייער דייעט, צום ביישפיל, צוליב א געוויסע קרענק.

ספיטש טעראפיסט: שאצט אפ און באהאנדלט פראבלעמען וועלכע געהערן צו שפראך און שטימע, און פארשן נאך שווערקייט מיט עסן און שלינגען און מאכן רעקאמאנדאציעס פאר צופאסונג.

פיזיאטעראפיסט: ארבעט מיט ריהאביליטעישן. באהאנדלט און באזירט עקסערסייז פראגראמען. אויספרובירט עקוויפמענט.

וויפיל קאסט עס?

געווענלעך דארפט איר צאלן פאר העלטקעיר, אפטייקעריי און עלטערקעיר. וויפיל איר דארפט צאלן ווענדט זיך אין וועלכע לאנד איר וואוינט. אויך וואס דער באצאלונג רעכנט אריין קען זיך ענדערן. באצאלונג פאר קעיר ווערט באשטימט ביי יעדע מוניציפאליטי און קאונטי קאונסיל. דער געזעץ באשיצט אייך פון איבערגעטריבענע פרייזן.

די קאונטי קאונסילס אפנע העלטקעיר

די קאונטי קאונסילס אפנע העלטקעיר רעכנט אריין קעיר און באהאנדלונג ביי אוטפעישענט קליניקס און פריימערי קעיר סענטערס. קאונטי קאונסיל פונקציאנירט האמנורסינג און צוגעשטעלטע קעיר ביי אנדערע העלטקעיר פאסיליטיס וועלכע ווערן געפירט אדער געצאלט ביי די קאונטי קאונסיל. די קאונטי קאונסיל איז אלעמאל פאראנטווארטלעך פאר מעדיצינישע אינטערווענצן. קיינער דארף נישט צאלן מער ווי א געוויסע מאקסימאלע סומע אדער סילינג פרייז פער יאר (*högkostnadsskydd*). פארבינדט אייער פריימערי קעיר סענטער פאר אינפארמאציע אויף אט דעם מאקסימום.

פאר די וועלכע זענען בארעכטיגט צו באקומען נויטיגע דענטעל קעיר, וויזשן צו ציין דאקטערס און צו דענטעל היגיעניסטס זענען אויך אפן צו סילינג פרייז. דער אוראל העלט אסעסעמענט איז אלעמאל אומזיסט. אויב איר זענט האספיטאליזירט (אינפעישן קעיר), מעג די קאונטי קאונסיל פארלאנגען א מאקסימאלע טעגלעכע סומע. אט די סומע איז נישט אריינגערעכנט אין די קאונטי קאונסילס סילינג פרייז.

מעדיצינען

אויך מעדיצינען האבן א יערלעך סילינג פרייז. צו פארמיידן גרויסע געלט אויסגאבן, קענט איר עס צאלן אין צאלונגען. די צאלונגען סיסטעם מיינט אז די סומע קען ווערן צוטיילט אין גלייכע מאנאטלעכע צאלונגען, צו ווערן אויסגעצאלט דוראויס איין יאר פון דעם ערשטן איינקויף. פרעגט אייער אפטייקער.

מוניציפאלע קעיר

די מוניציפאליטי מעג פארלאנגען צו צאלן פאר היים און דיי סענטער סערוויסעס אזוי אויך ווי פאר מוניציפאלע העלטקעיר. די מוניציפאליטי איז אלעמאל פאראנטווארטלעך פאר העלטקעיר אין ספעשל האווינג. דאס מערהייט מוניציפאליטיס האבן אויך אנגענומען דאס פאראנטווארלעכקייט פאר האומקעיר. די סאשעל סערוויסעס אקט אנטהאלט פארזארגונג וועלכע רעגירן ווי אזוי די מוניציפאליטי מוז רעכנען פאר איינעם וויפיל ער דארף צאלן. די צאלונג געזעצן זענען גלייך אן צו נעמען אין באטראכט אויב די ביזנעס ווערט געפירט ביי די מוניציפאליטי אדער ביי די פריוואטע סעקטאר.

א. אינקאם רעכנונג

די צאלונג געזעצן אין די סאשעל סערוויסעס אקט באצייכנען, אז א מוניציפאליטי מעג אריינרעכנען אינקאם ווען זיי באשטימען דעם באצאלונג. דאס מיינט אז אינקאם פון ארבעט (פריימארילי פענסיעס), אינקאם פון ביזנעס פארקער און אינקאם פון קאפיטאל, אזוי ווי אינטערעסט און דייוידענד צאלונגען. פון צווייטן זייט, איינעם נעטא ווערט קען נישט באאיינדרוקן די סומע. האווינג בענעפיט ווערט גערעכנט אלס אינקאם. צו קענען באשטימען די סומע איר דארפט צאלן, מוז די מוניציפאליטי עס רעכנען.

וויפיל קאסט עס?

געווענליך דארפט איר צאלן פאר העלטקעיר, פארמאסיוטיקעלס און עלטער קעיר. וויפול איר דארפט צאלן ווענדט זיך אויף וואו איינעם לאנד איר וואוינט. עס טוישט זיך וואס עס איז אריינגערעכנט אין די פרייז. די פרייז פאר העלט קעיר איז געוואנדן לויט די שטאטראט. די געזעץ היט אייך אפ פון איבריגע רעכענונגן.

די שטאט ראט'ס אפנע העלטקעיר

די שטאט ראט'ס אפענע העלט קעיר רעכנט אריין די זארגן און באהאנדלונג ביי אויטפעישענט קליניקס און פריימערי קעיר צענטערס, שטאטישע אפערירטע היים נויסינג און קעיר ביי אנדערע העלט קעיר פעסיליטיס געפירט און באצאלט דורך די שטאט ראט. די שטאט ראט איז אייביג פאראנטפארטליך פאר מעדעצינישע אינטערווענטשן. קיינער דארף נישט באצאלן מער ווי די מאקסימאם סומע אדער סילינג יערליך. (*högkostnads skydd*).

פארבינדט אייך מיט אייער פריימערי קעיר צענטער פאר מער אינפארמאציע איבער די מאקסימום. פאר די וואס זענען בארעכטיגט פאר נויטיגע ציין קעיר, איז אויך דא א סילינג סומע פאר ציין דאקטאר און דענטעל הייגנעסט באזיכן. אראל געזונטהייט אפשאצונג איז אייביג פריי. אויב איר זענט אין שפיטאל (אינפעישענט קעיר), מעג די שטאט ראט פארלאנגן א מאקסימום טעגליכע בעטראג. די בעטראג איז נישט אריינגערעכנט אין די שטאט ראט'ס סילינג סומע.

מעדעצינען

מעדעצינען האבן אויך א יערליכע סילינג סומע. צו פארמיידן א גרויסע איינמאליגע בעטראג, קענט איר באצאלן אין אינסטאלמענטס, די אינסטאלמענט סיסטעם ארבעט אז די דיאקטיבל קען מען איינטיילן אין אייניגע מאנאטליכע באצאלונגן – צו זיין פארענדיגט ביז א יאר פון די ערשטע איינקויף. פרעגט אייער פארמאסיסט.

שטאטישע קעיר

די שטאטישע באהערדע מעג פארלאנגן א בעטראג פאר היים און דעי קעיר צענטער סערוויסעס ווי אויך פאר שטאטישע העלטקעיר. די שטאטישע באהערדע איז אייביג פאראנטפארטליך פאר העלט קעיר אין ספעציעלע הויזינג. מערסטנס שטאטישע באהערדעס האבן אנגענומען פאראנטפארטליכקייט פאר היים קעיר. די סאשעל סערוויס עקט רעכנט אריין פראוויזיעס וואס באשליסן ווי אזוי די שטאטישע באהערדע מוז אויסרעכענען יעדעם איינעם'ס בעטראג. די בעטראג פארשריפטן איז די זעלבע-אפגעזען אויב די ביזנעס איז געפירט דורך די שטאט אדער פריוואט.

א. איינקופט אויסרעכענונג

די בעטראג פארשריפטן אין די סאשעל סערוויס עקט שטעלט קלאר אז די באהערדע מעג ארייננעמען אין באטראכט די איינקופט ווען מען רעכנט אויס די בעטראג. דאס מיינט איינקופט פון ארבעט (פריימערי פענשען), איינקופט פון ביזנעס אקטיוויטעטן און איינגאבע פון קאפיטעל – ווי אינטערעסט אדער דיווידענט באצאלונגן. אבער, די נעט ווערד קען נישט האבן אן עפעקט אויף די בעטראג. הויזונג עלאווענס ווערט פארעכנט פאר איינקופט. די שטאטישע באהערדע טוט אויסרעכענען די בעטראג וואס איר ברויכט באצאלן.

ב. עקזעמט סומע

די עקזעמט סומע איז געמאכט צו דעקן נארמאלע וואונגס קאסטן. (זעט פאקט שיט אויף בלאט 37) און די אקטועלע הויזונג קאסטן. די עקזעמט סומע מיינט אז איז זענט בארעכטיגט צו האלטן א מינימולע סומע פון אייער איינקופט פאר סיי וועלכע בעטראג קען ווערן געשאצט. עס איז דא פארשידענע מינימאלע ראטעס, געוואנדן אויב איר וואוינט אליינס אדער נישט. פארבינד אייך מיט אייער שטאטישע באהערדע'ס אפשאצונג אפיציר פאר אינפארמאציע וועגן די איצטיגע סומע.

ג. מאקסומום סומע

די סאשעל סערוויס עקט באשטימט א מאקסומום מאנאטליכע סומע וואס איז ערלויבט פאר די שטאטישע באהערדע צו רעכענען. די מאקסומום איז רעגירט ביי די פרייז בעסיק סומע וואס טוישט זיך יערליך. איר דארפט קיינמאל נישט צאלן מער ווי די מאקסומום סומע אויסגערעכנט פאר אייך.

באמערקונג: די שטאפלען פון צוריקצאלונג סומע אין רעזערוואציע סיסטעם טוישט זיך יערליך.

נארמאלע לעבנ'ס קאסטן וואס די מונימום סומע דארף דעקן:

- עסן און אלע מאלצייטן
- קליידונג און שיד
- אפרו אקטיוויטעטן
- ארטיקלעך פאר פארזענליכע געברויכן
- קאנסומעבל אייטעמס

- טעגליכע צייטונגען, טעלעפאן און טעלעוויזיע
- מעבל און קאך געצייג
- היים פארזיכערונג
- היים עלעקטריק
- טראוועל
- מעדעצין, ציין דאקטאר, אויטפעשענט, און פריימערי העלט קעיר

אויב האט איר נישט די מעגליכקייט צו דעקן נארמאלע הויזונג און לעבנס'ס געברויכן, דאן קענט איר איינגעבן א פארלאנג פאר פינאנציעלע הילף/שטיצע. פארבינד אייך מיט אייער שטאטישע באהערדע.

וואס צאלט איר פאר ספעציעלע הויזונג?

די פארשריפטן פון בעטראג אויסרעכענונג זענען די זעלבע סיי אויב איר וואוינט אין גיווענטליכע הויזונג סיי אויב איר וואוינט אין ספעציעלע הויזונג. אויב איר וואוינט און ספעציעלע הויזונג דארפט איר צאלן פאר'ן זיך אויפהאלטן דארט די פארלאנגעס פון די רענטעל עקט שטעלן פאר די דינגען פרייזן, און איר דארפט זיכער מאכן אז איר באקומט א ליס אויב איר וואוינט אין א צימער מיט מער ווי איין בעט, באצאלט איר אנשטאט פאר די אויפהאלטונג. עס איז דא א סטאטוארי לימיט ביז וויפול די שטאטישע באהערדע מעג רעכענען. אויסצוגעפונען די מאקסומם סומע, פארבינד אייך מיט די בעטראג אפיציער פון אייער שטאטישע באהערדע. ווען איר וואוינט אין ספעציעלע הויזונג, באצאלט איר דינגן פרייז פאר די אויפהאלטונג, א בעטראג פאר קעיר, און א בעטראג פאר עסן.

באמערקונג: אייער מאן, ווייב אדער פארטנער דארף נישט דורכגיין א פארערגערטע פינאנציעלע סיטואציע ווייל איר דארפט זיך אריבערציען צו סעניור הויזונג.

צוגעגעבענע אינפארמאציע

צו באקומען מער אינפארמאציע איבער וואו אזוי אייער בעטראג איז אויסגערעכנט, פארבינד אייך מיט די בעטראג אפיציר אין אייער שטאטישע באהערדע.

אויב איר זענט אומצופרידן

באשליסן אויף סאשעל סערוויסעס קען ווערן אפעלירט

אויב אייער אפליקאציע צו אריבערגיין צו סעניור הויזונג איז צירוקגעוויזן, איז מעגליך עס צו שליכטן אין געריכט. איר קענט עס אויך טון אויב איר באקומט ווייניגער האום קעיר ווי פארלאנגט. יעדע באשלוס צירוקצווייזן אן אפליקאציע פאר הילף קען ווערן אפעלירט. דאס איז פאר ביידע גאנצע און טיילווייזע אפלייקענונג. באשליסן פון בעטראגעס קענען אויך ווערן אפעלירט.

באשלוסן אויף העלטקעיר קענען נישט ווערן אפעלירט

עס איז נישט דא אן ענליכע רעכט צו אפעלירן אין די העלטקעיר סעקטאר. די דאקטאר, קראנקשוועסטער, און אנדערע וועלן באשליסן אויב איר זענט בארעכטיגט צו באקומען א געוויסע טריטמענט אדער נישט. איר קענט אויסדריקן אייער אומצופרידנהייט אדער קריטיק אבער עס איז נישט פארהאן א געריכט צו באשליסן אויב איר האט יא אדער נישט א רעכט א געוויסע באהאנדלונג אדער אנדערע העלט קעיר אינטערווענטשען.

איר קענט יא אפעלירן א באשלוס אויב:

*איר האט נישט באקומען קיין הילף

*איר האט באקומען ווייניגער הילף ווי פארלאנגט

*מען האט אייך נישט געשענקט די סארט הילף וואס איר האט פארלאנגט (צום ביישפיל מען האט אייך געשענקט היים קעיר אנשטאט סעניור הויזונג)

*די שטאטישע באהערדע פארמינערט אדער ציעט צירוק פאראויסגעשענקטע הילף

*איר זענט אומצופרידן מיט די סומע פון די בעטראג

וואו אזוי צו אפעלירן

איינמאל איר האט באקומען א צירוקווייזונג באשלוס- וואס וועט זיין געשריבן- האט איר דריי וואכן צו אפעלירן. די אפיל מיז זיין אריינגעגעבן צו די שטאטישע באהערדע'ס סאשעל סערוויס בארד. די סאשעל סערוויס בארד וועט באטראכטן אויב עס איז דא א גרונד צו טוישן די באשלוס. אויב די באשלוס איז נישט געטוישט ווי פארלאנגט, וועט אייער אפיל ווערן געשיקט צו די אדמיניסטראטיוו געריכט. אויב איר זענט נישט צופרידן מיט די אורטייל, איז מעגליך ווייטער צו גיין צו די אדמיניסטראטיוו געריכטפון אפילס און צום

לעצט צו די סופרים אדמיניסטראטיוו געריכט. צו מאכן מעגליך פאר אייער פאל צו ווערן אריינגערעכנט אלץ א מעגליכקייט צו אפעלירן, מיז זיין א ליוו צו אפעלירן. דאס וועט מען געבן אויב צום ביישפיל אייער קעיס קען דינען אלץ ביישפיל צו אפשאצן ענליכע פעלער אין די צוקונפט. די שטאטישע באהערדע האט אויך א רעכט צו אפעלירן אויב עס פארעכנט די אורטייל פון די אדמיניסטראטיוו געריכט אדער די אדמיניסטראטיוו געריכט פון אייער אפעלירן אלץ אומגעזעכט.

רעכט צו פארגיטעגונג

אויב איר זענט פארוואונדעט אדער פראפערטי איז געשעדיגט אין צוזאמענהאנג מיט האום קעיר אין אייער היים אדער אין סעניור הויזינג וואו איר וואונט, קענט איר זיין בארעכטיגט פאר פארגיטעגונג פון די שטאטישע באהערדע אדער די ביזנעס וואס פירט אויס די הויס קעיר סערוויס.

אויב איר זענט פארוואונדעט אין העלט קעיר, צום ביישפיל, און צוזאמענהאנג מיט א באהאנדלונג, קענט איר פארלאנגן פינאנציעלע פארגוטעגונג. אויב די שאדן צו די שטאטישע העלט קעיר אדער דענטעל קעיר געשעט, פארבינד אייך מיט די סיטי קאונסילס מיוטשועל אינשורענס קאמפני (Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag LÖF). די זעלבע איז אויב די וואונד געשעט פון א פריוואטע העלט קעיר פראווידער וואס שטעלט צו העלט קעיר אויפ'ן פארלאנג פון די שטאטראט. די קאמפני וועט אייך מעגליך גלייך צושטעלן באראטונגען. אויב איר ווילט זיך אפרעדן אויף א ציין דאקטאר וואס איז איינגעשריבן אין די פריוואטע דענטיסט אסאסיעישען, קענט איר זיך פארבינדן זייער אינפארמאציע צענטער. *Privattandvårdsupplysningen*.

אויב די וואונד פאסירט און צוזאמענהאנג מיט שטאטישע אדער פריוואטע העלט קעיר, פארבינד אייך מיט די העלט קעיר פראווידער פארזיכערונג פורמע *Patientförsäkringsföreningen* קען אייך העלפן טרעפן די ריכטיגע.

אויב איר זענט פארוואונדעט דורך א מעדעצין, פארבינד אייך מיט די מעדעצינישע פארזוכערונג,

Läkemedelsförsäkringen .

אויב איר זענט געווארן מיסבאהאנדעלט אדער איר האט נישט באקומען די צוגעזאגטע הילף

היים סערוויס קען פארשפעטיגן. די מעדעצינישע עקוויפמענט צענטער קען שיקן אן אימריכטיגע סארט רעדער בענקל. גרייזן קענען געשען צוליב אומפארשטענדענישן און אסאך פראבלעמן קען מען לעזן מיטן אדורכרעדן מיט די ריכטיגע מענטש. אויב די גרייז געשעט נאכאנאנד- אויב איר זענט מיסבאהאנדעלט אדער איר פארטראגט זיך נישט מיט די שטאט, פארבינדט אייך מיט אן אויפזעער. אויב איר ווילט ווייטער גיין מיט די קלאגע, פארבינד אייך מיט די מענטש פאראנטפארטליך פאר די אנפירערשאפט אזוי ווי א מענעזשער. עס דארף זיין לאקאלע פראצעדורן פאר קלאגעס. איר קענט זיך אייביג פארבינדן מיט לאקאלע רעגורונג'ס באאמטע וואס זענען פאראנטפערטליך פאר אייער קעיר.

אייער רעכט צו אפעלירן און עלדער קעיר רעפארטינג פאראנטפארטליכקייט

- באשלוסן צוריקצווייזן היים סערוויסעס, סעניור הויזינג, און אנדערע הילף קען מען אפעלירן
- באשלוסן אויף קלאגעס פאר פאלן קען מען אפעלירן
- העלט קעיר סיסטעם באשליסן קען מען נישט אפעלירן
- פאציענט באהערדעס קענען געבן ראט און שטיצע אויב איר האט פראגעס וועגן אייער קעיר
- ארגענאזאציעס פאר פענציאנערן און זייער פאמיליעס קענען געבן ראט און שטיצע און אלגעמיינע אינפארמאציע

אלע עלדערקעיר פערסאנעל זענען פארפליכטעט יעצטיגע אדער פאָטענציעלע אומאויסגעהאלטענע סיטעאציעס פארבינדן צו די מענטש פאראנטפארטליך פארן אויספירן

אין באהערדעס וואס האבן אריינגעשטעלט די פרייהייט פון אויסוואל סיסטעם אין עלדערקעיר, קענט איר טוישן די מענטש וואס שטעלט אייך צו די סערוויס, אויב איר זענט אומצופרידן. די הילף אפיציר קען אייך מיטטיילן וואו אזוי זיך אומצוגיין. אויב איר זענט אומצופרידן מיט אייער פריימערי העלט קעיר צענטער וואס איר האט אויסדערוועלט, קענט איר געזעצליך טוישן צו אן אן אנדערע.

קלאגע צו די אמבוסדאמן

איר מעגט זיך אפרעדן די אמבודסמאן (JO) אויב איר גלייבט אז מען האט אייך נישט באהאנדלט וואו עס דארף צו זיין דורך א רעגירונג אגענטור אדער באאמטע וואס באהאנדלט אייער פאל. די ארבעט פון אן אמבודסמאן איז צו מאכן זיכער אז רעגירונג אגענטור אדער באאמטע פאלגן אויס די געזעץ.

קלאגע צו די דיסקרימינאציע אמבודסמאן

איר קענט זיך אפרעדן צו די דיסקרימינאציע אמבודסמאן אויב איר זענט געווארן דיסקרימינירט וועגן גענדער, עטניסטי, רעליגיע אדער אנדערע גלויבן, דיסעביליטי, סעקשועל אריענטאציע, עלטער, א.ד.ג.

וואו צו באקומען ראט און שטיצע

עס זענען פארהאן פאציענט באהערדעס אין יעדע שטאטישע באהערדע, אבער זיי האנדלן אלע אין פארשידענע וועגן. אינפארמאציע וואו אזוי זיי זענען ארגענעזירט קענט איר באקומען פון אייער לאקאלע שטאט ראט. א פאציענט באהערדע איז דא פאר שטיצע און הילף פאר יעדע פאציענט, אזוי אויך צו ווייזן וואו אזוי זיך אומצוגיין מיט א קלאגע. זיי זענען דא צו פארמערן די קוואליטעט און פאציענט זיכערקייט העלט קעיר. אפאר שטאטישע באהערדע האבן א ספעציעלע אמבודסמאן פאר די עלטערע לייט, אדער פאמיליע קאנסלערס מיט ענליכע ארבעט. פארבינד אייך מיט אייער שטאטישע באהערדע פאר זייער טעלעפאן נומער.

פארבאנדן פאר דיסעמילד פערזאנען, פענציאנערן און זייער פאמיליעס קענען אויך צושטעלן ראט און שטיצע, און האבן אפט מענטשן וואס זענען זייער באקאנט מיט די רעכטן פון עלטערע לייט אין קעיר.

גלאסארי

הילף: היים סערוויס, ספעציעלע הויזונג, און אנדערע שטאטישע חילף פאר עלטערע לייט און אנדערע. די רעכט פאר הילף איז רעגורט ביי די סאשעל סערוויס עקט. הילף ווערט געשענקט נאך פערזענליכע אפשאצונג דורך די שטאטישע באהערדע.

דעי קעיר צענטערס: אקטיוויטעטן אויסגעפירט דורך די טאג און אפאר מאל וויקענדס. די פוקעס טוישט זיך פון ריהאביליטאציע צו סאציעל פארברענג. אסאך זענען געמאכט פאר ספעציפישע דיאגנאסטישע גרופעס, אזוי ווי פאר מענטשן מיט דעמענשיע.

אויסגעשלאסענע סומע: די סומע פון איינעמ'ס איינקופט וואס ער אדער זי מעג האלטן פאר זיי מוזן באצאלן א בעטראג. די אויסגעשלאסענע סומע באשטייט פון א סטאטוארי מינימום, אפט מאל צוגערעכנט א פארזענליכע באשטימטע מינימום סומע ווי אויך אקטועלע וואונג'ס קאסטן.

היים העלט סערוויסעס: העלט קעיר אויסגעפירט אינדערהיים. ארגאנאזירט דורך ביידע די שטאט ראט און לאקאלע באהערדע. אין אסאך פלעצער, אדווענסט היים קעיר איז אויסגעפירט אין שפיטאל קליניקס.

היים סערוויסעס: די לאקאלע באהערדע העלפט עלטערע לייט אין זייער היים, ווי מיט פארזענליכע הילף, הויזקיפונג, עסן אויסטיילונג, סאציעלע פארברענג, און מעדעצינישע אויסטיילונג.

סילינג סומע: די סטאטוארי מאקסומום מאנאטליכע בעטראג וואס די שטאטישע באהערדע מעג פארלאנגן פאר קעיר. די העכסטע בעטראג פאר היים קעיר, נארמאלע און ספעציעלע הויזונג, דעי קעיר צענטער אקטיוויטעטן, און שטאטישע העלט קעיר איז אויסגעערעכנט ווי פאלגנד: 48. * פרייז באזע סומע/12. די העכסטע בעטראג פאר קעיר און אויפהאלטונג אין עטליכע-בעטן צימער איז אויסגעערעכנט ווי פאלגנד: 50. * פרייז באזע סומע/12.

פאציענט רעקארד: נאטיצן אויף פאציענט געזינט, פרעסקריפשען דראגס, א.ד.ג. דאקטוירים און אלע העלט קעיר פערסאנעל זענען פאראנטפארטליך צו האלטן רעקארד. די פאציענט רעקארד איז געהיימנספול.

פריימערי קעיר: דאס נעמט אריין פריימערי העלט קעיר צענטערס און אין אפאר לאקאלע באהערדעס, היים קעיר. פריימערי קעיר דארף צושטעלן א מענטש'ס געברויכן פאר העלטקעיר.

פריוואטקייט און געהיימניס: מיינט אז אינפארמאציע און דאקומענטן קענען נישט זיין פארעפנטליכט צו א דריטע פארטיי אן פארזענליכע קאנסענט. געהיימניס איז פאר העלטקעיר און עלטער קעיר- עס האט נישט צו טון ווער עס שטעלט עס צו.

סעניור הויזונג: וואונג אויסגעשטעלט פאר עלטערע לייט. עס איז נישט פארעכנט פאר ספעציעלע הויזונג ווייל עס איז נישט פארעכנט פאר הילף אונטער די סאשעל סערוויסעס עקט (זעט ספעציעלע הויזונג)

אינפעישענט קעיר: העלט קעיר ווען איר זענט אין שפיטאל

ספעציעלע הויזונג: שאשעל סערוויסעס עקט באשטימטע הייזער אויסגעשטעלט פאר עלטערע לייט און געשענקט אלץ הילף אונטער די שאשעל סערוויסעס עקט. עס קען אנגערופן ווערן מיט אנדערע נעמען, געוואנדן אויף די נאטור פון די אויפהאלטונג, צום ביישפיל: גרופ רעזידענץ, סערוויס הויז, נורסינג הויס, אלט עלטער היים אדער קעיר, און קעיר הויזונג.

רעספייט: מיינט אז א עלטערע לייט וואס וואונט אינדערהיים שטייט אין פון צייט צו צייט ביי א קורצ-טערמין אויפהאלטונג פאר ריהאביליטאציע אדער צו געבן אפרו פאר די פאמיליע.

אויטפעישענט קעיר: העלט קעיר וואס האט נישט מיט קיין שפיטאל אבער איז אויסגעפירט דורך א דאקטאר אדער רעגירונג קראנקשוועסטער ביי א פריימערי קעיר צענטער, א קראנקשוועסטער אין א נורסינג הויס אדער ביי א שפיטאל קליניק.

וויכטיגע געזעצן:

שאשעל סערוויסעס עקט (SoL): רעגולירט שטאטישע עלדער קעיר און אנדערע שאשעל סערוויסעס, אריינגערעכנט יעדעמ'ס רעכט צו הילף.

העלט קעיר עקט (HSL) רעגולירט העלט קעיר און רעכנט אויס די שטאטישע פאראנטפארליכקייט פאר העלט קעיר.

געזעץ אויף באהאנדלן פארזענליכע דאטא ביי די שאשעל סערוויסעס (SoL-PuL): רעגולירט פראסעסינג פון פארזענליכע דאטא אין שאשעל סערוויסעס.

הויזונג אדאפטעישען סאבסידי אקט: רעגולירט וועלכע הויזונג אדאפטעישען סאבסידי קען ווערן גענוצט און וואו אזוי די פארלאנג ווערן פארהאנדלט

ספעשעל טרענספארטאציע אקט: די שטאטישע באהערדע אדער שטאט ראט איז פאראנטפארליך צו צושטעלן טרענספארטאציע סערוויס פאר פערזאנען מיט דיסעביליטיס וואס קענען נישט פאר מיט פאבליק טראנספארט.

שטייער-סאבסידייזד הויזהאלד סערוויסעס אקט: רעגולירט טערמס און קאנדישאנס פאר שטייער סאבסידיס און די וואס קענען באקומען שטייער סאבסידיס.

געזעץ אויף נאציאנאלע מינאריטעט און מינאריטעט שפראכן: פראוויזיעס איבער נאציאנאלע מינאריטעט, נאציאנאלע מינאריטעט שפראכן, אדמיניסטראטיוו געגנט און די רעכט צו קעיר אין די מינאריטעט שפראך (פיניש, מענקאלי און סאמי).

געזעץ אויף נאציאנאלע ספעציעלע טראנספארט סערוויסעס: רעגולירט פארגיטיגונג פאר טראוועל קאסטן פאר פערזאנען וואס, צוליב א באדייטנדע אדער לאנג-טערמיניגע דיסאביליטי, מוזן ארומרייזן אין א קאסטבארע וועג פארנדיג אונדרויסן פון זייער שטאט.

מוניציפעל פאווערס עקט: רעגולירט סערוויסעס וואס די לאקאלע באהערדע מעג צושטעלן פאר פערזאנען איבער די עלטער פון 67, אן פארלאנג א פארזענליכע אפשאצונג.

סופארט און סערוויסעס פון די דיסעבלד אקט (LSS): רעגולירט שטיצע און סערוויסעס פאר ספעציפישע גרופעס פון פערזאנען מיט באדייטנד און לאנג-טערמיניגע דיסאביליטי. מערסטנס פאר די וואס זענען געווארן דיסעבלד פאר אנקומען צו די עלטער פון 65.

פרייהייט פון וועלן סיסטעם אקט (LOV): ערלויבט שטאטישע באהערדע אדער שטאט ראט אייך צו לאזן אויסוועלן צווישן פארשידענע קעיר פראוויידערד אין פריימערי קעיר אדער פריימערי קעיר.

די אדמיניסטראטיוו אקט: רעגולירט וואו אזוי שוועדישע רעגורנינג אגענטורן פארהאנדלן פאלן פון אינדיווידואלס

מוניציפעל אקט: רעגולירט וואס שטאטישע באהערדע אדער שטאט ראט מעגן יא אדער נישט טון.

פאציענט אקט: די געזעץ איז געמאכט צו פארשטערקערן און קלאר מאכן די פאציענט'ס פאציע אין העלט קעיר

פאציענט דאטא אקט: רעגולירט וואו אזוי פארזענליכע דאטא און רעקארדס זענען געהאנדלט אין די העלטקעיר סיסטעם און די רעכט און אבלאגאציע פון פאציענטן און העלט קעיר פראפעציאנעלס וועגן פאציענט רעקארדס אין ביידע פרוואטע און שטאטישע העלט קעיר.

פאציענט פארזיכורענג אקט: אקט צו פארבעסערן פאציענט פארזיכורונג העלט קעיר. עס רעכנט אויך אריין פארשריפטן אויף געהיימנוס אין די פרוואטע העלטקעיר סעקטאר.

פארזענליכע דאטא אקט: (PUL) רעגולירט וואו אזוי רעגירונג אגענטורן און געשעפטן באהאנדלן פארזענליכע דאטא. די ציל איז צו שיצן פארזענליכע פרוואטקייט דורך פארזיכערן ריכטיגע פראצעסן פון פארזענליכע דאטא

די טעקסט פון די געזעצן קען מען באשטעלן פון קלאווערס קאסטומער סערוויס טעלעפאן ליניע 08 598 191.

די טעקסט קען מען אויך דאן לאודן פריי פון אפצאל פון די אינטערנעט

www.regeringen.se or www.notisum.se .

טעלעפאן נומערן אדער לינקס

אינפארמאציע אויף מעדעצינען

FASS אין אלגעמיין (אינפארמאציע אויף מעדיצינען) www.fass.se

פארמעסיוטיקעל אינפארמאציע, טעלעפאן 0771-46 70 10

העלט קעיר ראט, טעלעפאן 1177, www.1177.se

די פארטיסיפעישען אויטאראטי, טעלעפאן 08 600 84 00, www.mfd.se

נאציאנאלע באהערדע פון העלט און וועלפעיר, טעלעפאן 075-247 3000, www.socialstyrelsen.se

וויזונגן פאר עלטערע לייט www.socialstyrelsen.se/aldreguiden

העלט און סאשעל קעיר אינספעקטארעט (IVO), טעלעפאן 010 צו 788 50 00, www.ivo.se ,

קאנטי אדמינאסטרייו באהערדע פון סטאקהאלם און די סעמי פארלעמענט (מאניטערט די מינאריטעט פאליסי אין שוועדן, טעלעפאן 08-

www.lansstyrelsen.se/stockholm ,785 40 00